

Állásfoglalás kezességvállalási tevékenység határon átnyúló tevékenységnek történő minősítése kérdésében

Egy Pénzügyi Vállalkozás állásfoglalás iránti kérelmet (**Kérelem**) terjesztett elő a Magyar Nemzeti Bankhoz (**MNB**) a Pénzügyi Vállalkozás által egy európai uniós székhellyel rendelkező vállalat (**Külföldi Vállalat**) számára nyújtandó pénzügyi szolgáltatás a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (**Hpt.**) szerinti, határon átnyúló szolgáltatásként történő megítélésével kapcsolatban.

I. TÉNYÁLLÁS

A Kérelemben foglaltak szerint a Pénzügyi Vállalkozás egyik, Magyarországon mindeddig fióktelepi formában működő pénzügyi intézmény ügyfele modellváltást tervez. Ennek keretében a hitelszerződésekhez kapcsolódó készfizető kezességvállalási szerződéseket a jövőben nem a fióktelep, hanem a Külföldi Vállalat – mint európai uniós székhellyel rendelkező anyavállalat – írná alá, azaz a Pénzügyi Vállalkozás a kezességvállalás pénzügyi szolgáltatását a továbbiakban közvetlenül a Külföldi Vállalat számára nyújtaná.

II. JOGKÉRDÉSEK

II.1. Határon átnyúló szolgáltatásnak minősülne-e a Külföldi Vállalat számára nyújtott készfizető kezességvállalás?

II.2. Mely feltételek teljesülése esetén végezhet a Pénzügyi Vállalkozás a Külföldi Vállalat számára pénzügyi szolgáltatási tevékenységet?

III. AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

III.1. Az ismertetett tényállás és a hozzá kapcsolódó jogkérdések vonatkozásában releváns jogszabályi rendelkezéseket a Hpt.-nek a kezességvállalást, mint pénzügyi szolgáltatást meghatározó 3. § (1) bekezdés g) pontja, mögöttes jogszabályként annak definícióját¹ és kötelmi jogi szabályait rögzítő, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (**Ptk.**) rendelkezései, a Hpt.-nek a határon átnyúló szolgáltatás fogalmát rögzítő 6. § (1) bekezdés 38. pontja, valamint a Határon átnyúló szolgáltatás nyújtásának szabályai címet viselő fejezete jelenti.

Ahogy a Pénzügyi Vállalkozás is előadja Kérelmében, a tényállásban hivatkozott engedélyező határozat az üzletszerű kezességvállalásnak, mint pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek kizárólag Magyarország területén történő végzésére jogosítja a Pénzügyi Vállalkozást.

Az EGT-államok hitelintézetei és egyes pénzügyi vállalkozásai körében érvényesülő szolgáltatásnyújtás szabadságának elve szerint a Hpt.-ben meghatározott pénzügyi intézmények országhatárainkon túl határon átnyúló szolgáltatásként is végezhetik tevékenységeiket. A Hpt. 6. § (1) bekezdés 38. pontja a következőképpen határozza meg a határon átnyúló szolgáltatás (cross-border activity) fogalmát: „*olyan pénzügyi, illetve kiegészítő pénzügyi szolgáltatás nyújtása, amikor a szolgáltatás nyújtása nem a szolgáltatást nyújtó pénzügyi intézmény székhelyével, telephelyével, főirodájával, fióktelepével azonos országban történik, és a szolgáltatást igénybe vevő ügyfél telephelye, lakóhelye (lakcíme) sem*

¹ Ptk. 6:416. § (1) bekezdése: „Kezességi szerződéssel a kezes kötelezettséget vállal a jogosulttal szemben, hogyha a kötelezett nem teljesít, maga fog helyette a jogosultnak teljesíteni”.

abban az országban van, amelyben a szolgáltatást nyújtó pénzügyi intézmény székhelye, telephelye, főirodája, fióktelepe.”

A fentiekből kitűnően a határon átnyúló szolgáltatás megvalósulásának két konjunktív feltétele van, melyek a jelen történeti tényállásra vetítve a következők:

- a szolgáltatás nyújtása nem a Pénzügyi Vállalkozás székhelyével, főirodájával azonos országban, azaz Magyarországon történik, és

- a kezességvállalást igénybe vevő ügyfél székhelye sem Magyarországon van.

Megállapítható, hogy a másodikként említett ismerv a történeti tényállás szerint kétséget kizáróan megvalósul, hiszen az előzetes tervek szerint ezentúl nem a fióktelep, hanem anyavállalata, az európai uniós székhellyel rendelkező Külföldi Vállalat lenne a készfizető kezességvállalást igénybe vevő ügyfele a Pénzügyi Vállalkozásnak.

Az első ismerv megállapításánál viszont alapkérdésként merül fel, hogy hol történik a szolgáltatás nyújtása. Az MNB megítélése szerint e szempontból az a releváns kérdés, hogy a kezességvállalás egyes fázisai mely országban valósulnak meg. Kezességvállalás esetén a szolgáltatás legfontosabb része maga a teljesítés (fizetés), amit a kezesnek a kötelezett nem teljesítése esetén kell megtennie. Kijelenthető, hogy a Hpt., mint *lex specialis* nem tartalmaz a szolgáltatás-nyújtás teljesítése helyének meghatározására vonatkozó rendelkezést, ezért e tekintetben más jogszabályok adnak eligazítást. A jelen tényállás mellett az MNB álláspontja szerint a teljesítés helyének meghatározásakor ugyancsak a Ptk. alkalmazható, mint mögöttes (általános) jogszabály.

Annak vizsgálatához, hogy a kezességvállalásnak, mint pénzügyi szolgáltatásnyújtásnak az egyes részelemei hol valósulnak meg, a teljesítés helyének meghatározásánál a fentiek szerint a Ptk.-nak, mint mögöttes jogszabálynak a 6:44. § (1) bekezdése az irányadó, mely kimondja, hogy a pénztartozás teljesítésének helye készpénzfizetés esetén a jogosultnak a kötelelem keletkezésének időpontja szerinti telephelye, ennek hiányában székhelye, ha pedig a pénztartozást a kötelezett nem készpénzfizetéssel teljesíti – amely jelen tényállás mellett anélkül is alappal feltételezhető, hogy erre a Kérelem külön kitért volna – a pénztartozás teljesítésének helye a jogosultnak a kötelelem keletkezésének időpontja szerinti fizetési számláját vezető bank telephelye, ennek hiányában székhelye. A Ptk. hivatkozott bekezdése szerint, ha pedig a kötelelem keletkezésének időpontjában a jogosultnak több fizetési számlája van, a kötelezettet a teljesítési hely tekintetében választási jog illeti meg.

A hitelszerződésekhez kapcsolódó készfizető kezességi szerződés jogosultjának, azaz a Külföldi Vállalatnak (hitelezőnek) a kezességi szerződés megkötésének időpontja szerinti fizetési számláját vezető hitelintézet telephelye, ennek hiányában a székhelye is feltételezhetően külföldön található, így a Ptk. hivatkozott rendelkezésének alkalmazhatósága esetén a kezességvállalás ezen mozzanata – a Pénzügyi Vállalkozás, mint kezes helytállási kötelezettségéből fakadó fizetési kötelezettség teljesítése – külföldön valósulna meg. *Ebből viszont az következik, hogy a Külföldi Vállalat, mint jogosult számára nyújtott kezességvállalással – amennyiben a Külföldi Vállalat fizetési számláját vezető bank telephelye, ennek hiányában székhelye a szerződéskötés időpontjában külföldön van – a Pénzügyi Vállalkozás határon átnyúló szolgáltatást valósítana meg, mivel a kezességvállalás lényeges részleme nem Magyarorszag területén menne teljesedésbe.*

A határon átnyúló szolgáltatásnyújtásra jogosult intézménytípusok körét a Hpt. jelentősen korlátozza, ezáltal a hitelintézetek mellett csak a speciális szabályozási feltételeknek megfelelő pénzügyi vállalkozások végezhetik tevékenységüket a székhely szerinti államukon kívül. A Hpt. 41. § (1) bekezdése szerint a pénzügyi vállalkozás határon átnyúló szolgáltatást a másik EGT-államban abban az esetben nyújthat, ha megfelel a 15. § (4) bekezdésében meghatározott feltételeknek, tehát – praktikusán – valamely hitelintézettel együttesen összevont alapú felügyelet alá tartozik annak leányvállalataként.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezést idézve: „...a pénzügyi vállalkozás székhelye EGT-államban van, és

a) a pénzügyi vállalkozás

aa) leányvállalata vagy közös vezetésű vállalata olyan hitelintézetnek, amelynek székhelye a pénzügyi vállalkozás székhelyével azonos EGT-államban van, vagy

ab) leányvállalata vagy közös vezetésű vállalata olyan pénzügyi vállalkozásnak, amely megfelel az aa) alpontban meghatározott feltételnek és székhelye a leányvállalatával azonos EGT-államban van, és

b) tevékenységét abban az EGT-államban végzi, ahol a székhelye van,

c) az anyavállalat a szavazati jog legalább kilencven százalékát gyakorolja,

- d) az anyavállalat a Felügyeletnek bemutatja a székhely szerinti EGT-állam illetékes felügyeleti hatóságának igazolását arról, hogy a pénzügyi vállalkozás irányítását óvatos és körültekintő módon látja el,*
- e) az anyavállalat - az illetékes felügyeleti hatóságának hozzájárulásával - egyetemleges felelősséget vállal a pénzügyi vállalkozás kötelezettségéért, és*
- f) a pénzügyi vállalkozás az anyavállalatával összevont felügyelet alatt áll”.*

Tekintettel arra, hogy a tényállásban ismertetettek szerint a Pénzügyi Vállalkozás az idézett feltételeknek jelenleg nem tesz eleget, ezért – megerősítve a Kérelemben szereplő álláspontot – a Pénzügyi Vállalkozásnak nincs jogszabályi lehetősége arra, hogy pénzügyi szolgáltatási tevékenységét határon átnyúló szolgáltatás formájában végezze.

Hangsúlyozni kívánom ugyanakkor, hogy mindenkor a konkrét üzleti konstrukció valamennyi tényezőjének gondos mérlegelése alapján, a konstrukció egészének vizsgálatával dönthető el, hogy a határon átnyúló szolgáltatás fogalmi elemei megvalósulnak-e.

IV.2. A fenti jogkérdésre adott válasz tartalmazza a második kérdésre adandó választ is, azaz a Pénzügyi Vállalkozás csak abban az esetben végezhetne határon átnyúló szolgáltatás formájában kezességvállalás pénzügyi szolgáltatási tevékenységet, ha megfelelné a Hpt. 15. § (4) bekezdésében meghatározott feltételeknek.

2024. július